

WŁADYSŁAW GRAF

OSTRZESZÓW

W POLSKICH SIŁACH
ZBROJNYCH
NA WSCHODZIE

CZĘŚĆ 3

WŁADYSŁAW GRAF

OSTRZESZÓW

W POLSKICH SIŁACH
ZBROJNYCH
NA WSCHODZIE

CZĘŚĆ 3

Projekt okładki
i strony tytułowej :
Władysław Graf

Godła Wojska Polskiego :
1. Orzeł 1 Dywizji Piechoty,
2. Orzeł wprowadzony w 1945 roku.

Wydawca : Muzeum Regionalne im. Władysława Gółuse w Ostrzeszowie

SPIS TREŚCI

	str.
Wstęp	5
1. Biogramy żołnierskie - ciąg dalszy.....	6
2. Ukraińska Powstańcza Armia - UPA	40
3. Wykaz żołnierzy Ziemi Ostrzeszowskiej, którzy walczyli w I i II Armii Wojska Polskiego w Siłach Zbrojnych Na Wschodzie	43
4. Zakończenie	47
5. Źródła i materiały	48

WSTĘP

W zakończeniu 2 części tematu - "Polskie Siły Zbrojne Na Wschodzie" podałem, że z powodu zebrania sporo materiałów-wymagane jest dokończenie jeszcze w części 3-ciej.

To z tych względów ten zeszyt wyczerpuje treść tego historycznego zapisu, chociaż jeszcze nie w pełni, bowiem wiele archiwaliów znajduje się wśród osób zamieszkujących w mieście, a szczególnie w jego okolicy u mieszkańców Ziemi Ostrzeszowskiej.

Zebranie tych źródeł i materiałów wymagałoby wiele zabiegów, czasu i kosztów.

Autór

1. BIOGRAMY ŻOŁNIERSKIE - *ciąg dalszy*

ADAMUSIAK CZESŁAW

ADAMUSIAK CZESŁAW ur. dn. 11 lipca 1923 roku w Doruchowie powiat Ostrzeszów.

W 1936 roku ukończył Szkołę Powszechną w Doruchowie. Następnie podjął naukę w zawodzie slusarskim.

W czasie okupacji niemieckiej został skierowany do majątku ziemskiego w Przytocznicy, gdzie pracował jako slusarz - maszynista.

W marcu 1945 roku został zmobilizowany do służby w Wojsku Polskim i po krótkim przeszkoleniu walczył na terenach Wschodnich Niemiec, w stopniu szeregowca.

W 1947 roku został zdemobilizowany. Po powrocie do domu rozpoczął w 1949 roku pracę jako slusarz mechanik w Gminnym Centrum Maszynowym w Doruchowie, później od 1959 roku na stanowisku głównego mechanika w Powiatowej Stacji Ochrony Roślin w Ostrzeszowie.

Zmarł w 1995 roku w wieku 72 lata.

Odznaczenia wojskowe :

- Odznaka Grunwaldu,
- Medal Zwycięstwa i Wolności 1945,
- Medal Za Udział w Walkach o Berlin.

CZYŻEWSKI BOGDAN

CZYŻEWSKI BOGDAN WŁADYSŁAW ur. dnia 19 maja 1922 r. w Poznaniu.
W 1939 roku ukończył gimnazjum ks. ks. Salezjanów w Ostrzeszowie
/4 klasy/.

W czasie okupacji niemieckiej podjął pracę jako robotnik
w miejscowej gazowni. W 1940 roku przedostał się do Generalnej
Guberni, zmieniając dwukrotnie nazwisko i imię, w pierw na Dryja
Stefan. Wtedy podjął pracę w "Bacutilu" w Warszawie na Pradze.
Wtem włączył się do ruchu oporu w Armii Krajowej. Poszukiwany przez
gestapo zmienił znowuż nazwisko i adres zamieszkania, na nazwisko
Dryjski powracając do swojego imienia Bogdan. Przeniósł się do
Mińska Mazowieckiego, gdzie podjął pracę w zarządzie gminy.

Biogram żołnierski Bogdana Czyżewskiego jest skomplikowany
z tego powodu, że jego rodzice wbrew jego woli zostali wpisani na
niemiecką listę narodową /Volksdeutsch/, będąc jeszcze w wieku
niepełnoletnim. Wtedy odmówił przyjęcia dowodu niemieckiego, a pod
presją Niemców został wcielony do Wehrmachtu do formacji saperów
skierowany do robót kolejowych w Warszawie. Tu nawiązał kontakt
z A.K. Rozurując "Zaginięcie" zdezerterował z wojska niemieckie-
go. Przeszedł do walki z Niemcami w szeregach polskiej partyzantki.

Dnia 2 września 1944 roku Bogdan Czyżewski wstąpił ochotnic-
zo do Wojska Polskiego w stopniu kaprała podchorążego w Mińsku
Mazowieckim. Na własną prośbę został zdemobilizowany dnia 9 maja
1945 roku, celem podjęcia studiów wyższych.

Będąc w Wojsku Polskim nie walczył z bronią w ręku, lecz pra-
cował w jego administracji, i tak :

- w Wojskowej Komendzie Uzupelnien w Mińsku Mazowieckim w 1944 r.,
- w Wojskowej Komendzie Uzupelnien w Toruniu na przełomie 1944 i
1945 r.,

- w Rejonowej Komendzie Uzuppełnień w Starogardzie Szczecińskim do dnia 12 grudnia 1945 roku.

Dnia 12 grudnia 1945 roku został zdemobilizowany z Wojska Polskiego, podjmując wyższe studia. Ukończył dwie fakultaty : magistra prawa oraz magistra nauk ekonomicznych i handlowych. Obecnie prowadzi własną Kancelarię Obsługi Prawnej i Podmiotów Gospodarczych w Bolesławcu Śląskim, przy znajomości języków - angielskiego, francuskiego i niemieckiego w słowie i piśmie.

Odznaczenia wojskowe :

-
- Krzyż Partyzancki,
 - Krzyż Armii Krajowej,
 - Medal Zwycięstwa i Wolności 1945,
 - Odznaka Grunwaldu,
 - Odznaka Pamiątkowa "Akcja Burza",
 - Odznaka Weterana Walk o Niepodległość.

Nr.	144
Nazwisko	Dryjski
Imię	Sogdan
Data urodzenia	19.5.1918
Miejsce urodzenia	Warszawa
Zawód	biuralista
Wzrost	średni
Twarz	owalna
Włosy	blond
Oczy	szare
Znaki szczególne	ładne
Wydany dnia	5.6.1940
Pieczęć	Wojniak

MIN
MIŃSK

Właściciel podpis osoby (wyszczególnionej) w dowodzie

Sogdan Dryjski

Środkowa strona dowodu osobistego Ser.A.Nr 144 wydanego przez Gminę Mińsk, pow.Mińsk, woj.warszawskie.

Legitymacja przynależności do Obwodu Armii Krajowej w Mińsku Mazowieckim, wydane w dzień po wybuchu Powstanie Warszawskiego w dniu 1 sierpnia 1944 roku.

O d r i s .

Wojsko Polskie
Rejonowa Komenda Uzupełnień
T o r u Ń
Nr. 127/45
20 marca 1945 r.

Toruń, 20.3.1945 r.

Kpr.pch. C z y ż e w s k i Bogdan
syn Maksymiliana, rocznik 1922 znajduje się
w stanie czynnym w Wojsku Polskim z przydzia-
łem do Rejonowej Komendy Uzupełnień w Toruniu.

Rejon. Kom. Uzupełnień

Podpis. /-/Opolski Czesław
Kapitan

Pieczęć

Odpis uwierzytelnia

Sebr. Kozłowski

Ostrzeszów, dn. 3/iv. 45

Zaświadczenie Rejonowej Komendy Uzupełnień Wojska Polskiego
w Toruniu, dotyczące czynnej służby wojskowej kaprała podchorą-
żego Bogdana Czyżewskiego - wydane dnia 20 marca 1945 roku.

Odpis z oryginału, potwierdzony przez Magistrat Miasta Ostrzeszowa
z dnia 3 kwietnia 1945 roku.

Opis

Starogrod n/Ina, 12.12.1945r.

WOJSKO POLSKIE
R.K.U. Starogrod
Nr. 128/45
12.12.1945r.

O P I N I A

(Wyst. dla Władz Szkolnych)

Kpr. pchor. C z y z e n s k i - Bogdan - Władysław ur. 19'5. 1922r. w Poznaniu, wstąpił do Wojska Polskiego w Mińsku - Mazowieckim dn. 20.9.1944r. i dn. 12.12.1945r. został zdemobilizowany do studiów wyższych.

Wymieniony walczył czynnie w czasie okupacji z wrogiem, uzyskując w konspiracji stopień kpr. pchor. Podczas swej służby wojskowej świecił jako dobry Polak-demokrata przykładem swoim wspólnym towarzyszom i podwładnym zyskując sobie zawsze uznanie i sympatię swoich przełożonych i kolegów.

Z-ca K-ta do spr. pol.-nych.

(-K. Sitek ppor

(- Sitek K. ppor.

L.S.

Wojsko Polskie

R.K.U.

Starogrod

Rejon. Komendant Uzupęł.

(-) T. Rózycki kpt.

(T. Rózycki Kpt.

Opinia z dnia 12 grudnia 1945 roku dowództwa Wojska Polskiego w Starogrodzie nad Iną - wystawiona dla Bogdana Czyżewskiego celem przedłożenia władzom wyższym uczelni.

KEMPA STANISŁAW

KEMPA STANISŁAW ur.dnia 30 kwietnia 1924 roku w Bledzianowie, pow.Ostrzeszów.Od 1931 roku uczęszczał do Szkoły Powszechnej w Bledzianowie,kończąc 5 klas.

W 1938 roku podjął naukę w zawodzie kupieckim w Ostrzeszowie, którą przerwał wybuch II wojny światowej.

W czasie okupacji niemieckiej będąc przy rodzicach,w 1940 r. został wywieziony na przymusowe roboty w głąb Niemiec w Merzeburg-Halle.W grudniu 1944 roku otrzymał przenustkę do domu w Bledzianowie,skąd nie powrócił do pracy w Rzeszy,ukrywając się do 21 stycznia 1945 roku - czasu wyzwolenia Ziemi Ostrzeszowskiej.

Dnia 21 kwietnia 1945 roku został zmobilizowany do Wojska Polskiego i skierowany do Szkoły Podoficerskiej w Warszawie. Po ukończeniu Szkoły,został skierowany do 7 kołobrzeskiego pułku piechoty,na tereny woj lubelskiego.Brał czynny udział w walkach akcji "Wisła",walcząc z bandami UPA pod Lublinem,Puławami,Rawą Ruską, Hrubieszowem,Dębicą oraz w bitwie pod Uchnowem,gdzie został ranny w lewą nogę.

Został zdemobilizowany z Wojska Polskiego we wrześniu 1947 r. i podjął pracę w kolejnictwie.W tym czasie uzupełnił wymagane wykształcenie średnie.Na emeryturę przeszedł w 1981 roku.

Odnaczenia wojskowe :

- Medal Zwycięstwa i Wolności 1945,
- Medal Za Udział W walkach O Berlin,
- Odznaka Grunwaldzka,
- Odznaka Weterana Walk o Niepodległość.

Awanse wojskowe :

- kapral - 8.09.1945 r.,
- plutonowy - 4.08.1947 r.,
- podporucznik - 26.01.2001 r.

KRZYŻANOWSKI STEFAN

KRZYŻANOWSKI STEFAN ur. dnia 3 kwietnia 1924 roku w Ostrzeszowie. W latach 1931-1933 ukończył Szkołę Powszechną w Ostrzeszowie. W czasie okupacji hitlerowskiej w 1943 roku został wwieziony na roboty przymusowe do Pleszy, skąd w listopadzie 1944 roku uciekł do Ostrzeszowa i do czasu wyzwolenia miasta dnia 21 stycznia 1945 roku ukrywał się przed Niemcami poszukiwany przez gestapo. W tym czasie związał się z ruchem konspiracyjnym Armii Krajowej Obwodu Ostrzeszowskiego.

Po wyzwoleniu ochotniczo wstąpił na krótko do Milicji Obywatelskiej, a dnia 6 maja 1945 roku został zmobilizowany do czynnej służby wojskowej w Ludowym Wojsku Polskim i wcielony do 50 pułku niechoty. Po przeszkoleniu na Kursie Podoficerów w 12 pułku niechoty I Dywizji Piechoty, którą ukończył z wynikiem dobrym w stopniu kaprale, rozostawał w wojsku.

Dnia 29 marca 1946 roku został skierowany do walk likwidacyjnych band NFA na terenie województw bielszostockiego i warszawskiego, jako zastępca dowódcy drużyny.

Dnia 2 lipca 1947 roku został zdemobilizowany z wojska.

Po przejściu do cywila pracował jako malarz, aś do zorganizowania własnego usługowego warsztatu malarskiego. Do czasu przejścia na emeryturę w 1984 roku oraz już jako emeryt. sprawował wiele funkcji społecznych, i tak :

- od 1971 roku był członkiem Zarządu Związku Bojowników o Wolność i Demokrację Koła Miejsko-Gminnego w Ostrzeszowie.
- od 1947 roku był podstarszym Cechu Przemiosł Rękocznych w Ostrzeszowie.
- od 1967 roku był członkiem Rady i Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej w Centralnoobrotowej Spółdzielni Przemysłników.

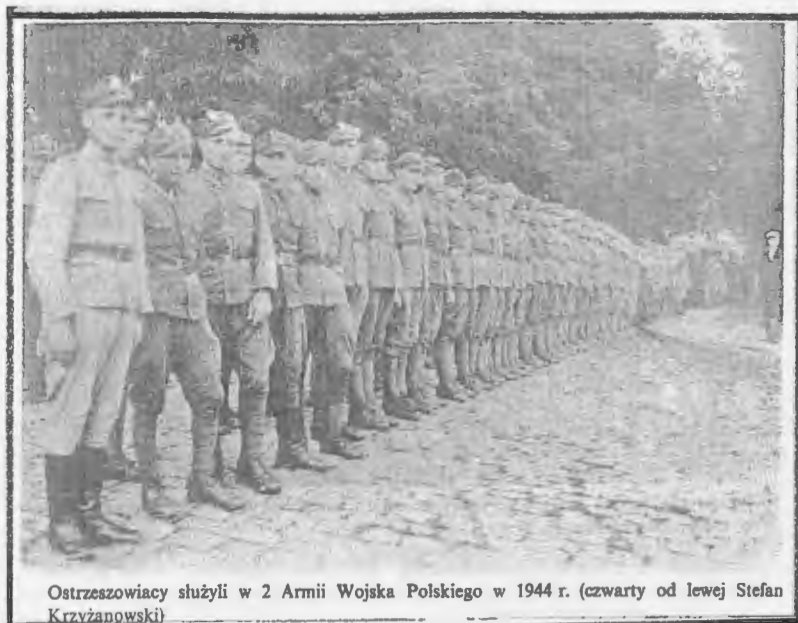
- Od 1967 roku był członkiem Stronnictwa Demokratycznego Koła w Ostrzeszowie, pełniąc funkcję prezesa Środowiska rzemieślniczego.
- Przez okres trzech kadencji był radnym Powiatowej Rady Narodowej w Ostrzeszowie.
- Przez okres dwóch kadencji był radnym Miejsko-Gminnej Rady Narodowej w Ostrzeszowie.
- W latach 1959-1960 był ławnikiem sądowym przy Sądzie Powiatowym w Ostrzeszowie.
- Od 1986 roku był członkiem zarządu Klubu Sportowego "Piast" w Ostrzeszowie, jako przewodniczący Komisji Rewizyjnej.
- W 1950 roku był współzałożycielem Spółdzielni Inwalidów "Pomoc" w Ostrzeszowie.

Nominacje wojskowe :

- 14 stycznia 1979 roku - starszy kapral,
- 29 kwietnia 1986 roku - plutonowy,
- 18 lipca 1989 roku - sierżant,
- 2 stycznia 2001 roku - podporucznik.

Odznaczenia wojskowe :

- Odznaka Crunwaldu,
- Medal Zwycięstwa i Wolności 1945,
- Medal Za Berlin,
- Krzyż Armii Krajowej,
- Odznaka Weterana Walk o Niepodległość,
- Patent Nr 66144 Weterana Walk o Wolność i Niepodległość Ojczyzny.

Ostrzeszowiacy służyli w 2 Armii Wojska Polskiego w 1944 r. (czwarty od lewej Stefan Krzyżanowski)

W książce "Dzieje Ostrzeszowa" na stronie 285 autorstwa Stenislawa Nawrockiego - wydanej w 1990 roku, zostało zamieszczone zdjęcie ostrzeszowian, którzy służyli w 2 Armii Wojska Polskiego w 1944 roku. W podpisie pod zdjęciem napisano : " czwarty od lewej Stefan Krzyżanowski.".

WOJSKO POLSKIE

Dowództwo 12 Szk. P. P.
I SZKOLNEJ DYWIZJI PIECH.

M. p. dnia 6. 09. 1945 r.

ZAŚWIADCZENIE.

Dowództwo 12 Pułku Piechoty, I Szkolnej Dywizji Piechoty zaświadcza,

ze Kurs. Koryziarowski Stefan
syn Zygmunta.

ukończył I KURS PODOFICERÓW PIECHOTY

z ogólnym wynikiem dobrym.

i otrzymał stopień Kaprała.

Z-ca D-cy Pułku
do spraw Pol.-Wych.

DOWÓDCA PUŁKU:

SZEF SZTABU PUŁKU:

PRZEWODNICZĄCY KOMISJI EGZAMINACYJNEJ:

CZŁONKOWIE KOMISJI EGZAMINACYJNEJ:

Złoczono i skontrolowano
a oryginał w dowództwie
03.09.45

PODINSPEKTOR

CENTRALNE ARCHIWUM WOJSKOWE

Nr wch. ...

Nr 399 ChW

dnia 29 STYCZ 1971 r.
m. Warszawa

ZASWIADCZENIE

Zaswiadcza się na podstawie dokumentów archiwalnych, że Ob. S t e f a n

KRZYŻANOWSKI si Zygmunta _____ 1924 r.
(imię, nazwisko i imię ojca) (data urodzenia)

pełnił służbę _____ w Wojsku Polskim: w 50 pułku piechoty
od 6 maja 1945 r. do 2 lipca 1947 r.

Z B O W I D

Niniejsze zaświadczenie wydaje się dla celów _____

Podstawa: sygn. akt 405/25/52 s.130

Dział XXIX, zał. 22, W. Dr. Gd. Nr 1922, 67, CW-78109.

SZEF
CENTRALNEGO ARCHIWUM WOJSKOWEGO

KOŁODZIEJ LUDWIK

KOŁODZIEJ LUDWIK ur.dnia 6 kwietnia 1926 roku w Niedźwiedziu powiat Ostrzeszów.

W 1937 roku ukończył czteroklasową Szkołę Powszechną w Niedźwiedziu. Następnie pracował w gospodarstwie rolnym przy rodzicach.

W czasie okupacji niemieckiej w listopadzie 1942 roku został aresztowany przez Niemców i osadzony w więzieniu w Ostrzeszowie na 14 dni za udzielaną pomoc jeńcom wojennym obozu w Ostrzeszowie.

Po wyzwoleniu wstąpił ochotniczo do Milicji Obywatelskiej, do akcji likwidacji małych oddziałów wojska niemieckiego, które przechodziły lasami na tereny Rzeszy.

Od lipca 1945 roku w trybie przyspieszonym dokończył naukę w szkole siedmioklasowej. W lipcu 1947 roku ukończył kurs samochodowy w Kępnie zorganizowany przez jednostkę wojskową "Służba Polsce". Dnia 14 lipca 1947 roku został zmobilizowany do czynnej służby wojskowej z przydziałem do pułku piechoty w Jerozławiu. Po okresie rekruckim został skierowany w Bieszczady do likwidacji band UPA na okres 5 miesięcy. Następnie powrócił do jednostki wojskowej dnia 19 grudnia 1947 roku - do 4 pułku w Jerozławiu jako kierowca, będącego w składzie 3 Dywizji Piechoty. W wojsku Polskim przebywał nadal, aż do przeniesienia do rezerwy dnia 26 sierpnia 1949 roku w stopniu starszego szeregowca.

Po powrocie do cywila rozpoczął pracę w Powiatowym Związku Gminnych Spółdzielni, później w parowozowni w Ostrowie Wlkp., jako kierowca samochodowy. Od roku 1980 był członkiem Z.K.RP i BWP. W 1968 roku przeszedł na rentę inwalidzką z powodu złego stanu zdrowia.:

Odznaczenia wojskowe :

- Odznaka Weterana Walk o Niepodległość,
- Odznaka Za Zasługi dla ZK RP i BWP,
- Złote Odzn. Honorowa ZIW.

Nominacje wojskowe :

- starszy szereg. 1949,
- kapral - 27.06.1995
- podporucznik - 2.1.

2001 r.

JANIAK JERZY

JANIAK JERZY ur.dnia 13 stycznia 1921 roku w Pleszewie.
W 1931 roku zamieszkał w Ostrzeszowie.Ukończył gimnazjum
ks.ks.Salezjanów.Następnie podjął naukę w liceum technicznym
wydziału budownictwa w Poznaniu.

W czasie okupacji hitlerowskiej - dnia 4 grudnia 1939 r.
został wysiedlony z Ostrzeszowa i wywieziony do Generalnej
Guberni,wpierw do Siedlec,później do Węgrowa.Podjął pracę jako
robotnik rolny w majątku ziemskim.

Od listopada 1944 roku razem z dwoma braćmi,Andrzejem
i Wojciechem,ochotniczo zaciągnęli się do Ludowego Wojska
Polskiego,do 9 zapasowego pułku piechoty na terenie byłego
obozu w Majdanku koło Lublina.Tam ukończył wraz z braćmi
Szkolę Podchorążych Nr 2 i został przetransportowany do walk
na froncie z Niemcami,wcielony do II Armii Wojska Polskiego,
9 dywizji 30 pułku piechoty z przydziałem jako dowódca plutonu
moździerzy 82 m/m,w stopniu podporucznika.Walczył w rejonie
Budziszyna,Drezna i Pragi Czechosłowackiej.

Od 11 czerwca 1945 roku do 31 marca 1948 roku brał udział
w walkach z bandami UPA w Bieszczadach.

W końcu grudnia 1945 roku został skierowany do Wyższej
Szkoły Oficerskiej w Rembertowie.W maju 1948 roku został zde-
mobilizowany z Wojska polskiego.Powrócił do Ostrzeszowa.

W czasie 1948 roku do 1949 roku pracował w Przedsiębiorst-
wie Robót Drogowych we Wrocławiu na stanowisku zastępcy dyrek-
tora.Od 1950 do 1956 roku w Przedsiębiorstwie Robót Drogowych
w Poznaniu,również jako zastępca dyrektora.

Od dnia 1' września 1957 roku objął stanowisko dyrektora

Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkanio-
wej w Ostrzeszowie.

W 1971 roku, przez władze wojskowe został awansowany do
stopnia kapitana.

Zmarł dnia 28 września 1997 roku w wieku 76 lat. Spoczywa w
rodzinnym grobowcu na cmentarzu parafialnym w Ostrzeszowie.

ODZNACZENIA WOJSKOWE :

Polskie :

- Krzyż Walecznych
- Medal Za Odrę, Nysę i Bałtyk,
- Medal Za Walki o Berlin,
- Medal Zwycięstwa i Wolności,
- Odznaka Grunwaldu.

Radzieckie :

- Medal Za Zwycięstwo Nad Niemcami.

O d p i s

Centralne Archiwum Wojskowe
Nr 3679 JK
dnia 1 paźdź. 1973 r
m. Warszawa

Nr wch.

ZASWIADCZENIE

Zaświadcza się na podstawie dokumentów archiwalnych,
że Ob. J e r z y J A N I A K s. Mariana 1920 r. pełnił
służbę w Wojsku Polskim: /9 zapasowy pułk piechoty, Oficerska
Szkoła Piechoty nr 2 i 30 pułk piechoty/ od listopada 1944 r.
do 19 grudnia 1945 r. W dniu tym ubył do Wyższej Szkoły Piechoty.
Jednostka, w której wymieniony pełnił służbę wojskową uczestni-
czyła w czasie wojny w walkach frontowych od 20 września 1944 r.
do 11 maja 1945 r. i w walkach z bandami od 11 czerwca 1945 r.
do 31 marca 1948 r. Data urodzenia zgodna z aktami CAW.
Niniejsze zaświadczenie wydaje się dla ZBOWiD.
Podstawa: sygn. akt III-115/14 s.31, III-416/39 s. 11 p.52
Zał. 3 - adresat

m.p. okrągłej z godłem
Centralne Archiwum Wojskowe

SZEF
CENTRALNEGO ARCHIWUM WOJSKOWEGO
/-/ podpis nieczytelny

Zgodność odpisu z oryginałem
potwierdza się.

PREZES
120 Pow. Wojskowy Poczty

[Handwritten signature]
120

[Handwritten signature]

Opis

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ
ZARZĄD WOJEWÓDZKI
W K A L I S Z U

ZASWIADCZENIE NR 027453

Zarząd Wojewódzki Związku Bojowników o Wolność
i Demokrację stwierdza, że Obywatel/ka/ Jerzy JANIAK
/imię i nazwisko/
syn / córka/ Mariana urodzony/a/ 13.01.1921 r
/dzień, miesiąc, rok/
w Pleszewie zamieszkały/a/ w Ostrzeszowie, ulica
/miejscowość/
Swierczewskiego 5

- jest członkiem zwyczajnym ZBoWiD nr legitymacji 27176
Zaswiadczenie jest dokumentem stwierdzającym prawo do korzysta-
nia ze świadczeń określonych w Ustawie z dnia 23. października
1975 r "o dalszym zwiększeniu świadczeń dla kombatanów
i więźniów obozów koncentracyjnych", /Dz.U.Nr 34, poz. 186/.
Jednocześnie stwierdza się, że w rozumieniu przepisów art.8
tej Ustawy do okresu zatrudnienia wymienionemu/nej/ zalicza
się następujące okresy działalności kombatanckiej oraz okresy
uwięzienia w hitlerowskich obozach koncentracyjnych :
Służba w odrodzonym W.P.: od listopada 1944r do 11.05.1945r
Walka strajkowa o utrwalenie władzy ludowej: od 11.06.1945r
do grudnia 1945r. -----

/ rodzaj działalności okres od - do/
łącznie 1 rok i 1 mca. -----

SEKRETARZ ZARZĄDU
WOJEWÓDZKIEGO
/Bronisław Trzeaszczak/
/podpis nieczytelny/
podpis Sekretarza Za-
rządu Wojewódzkiego
ZBoWiD i pieczętka
służbowa

P R E Z E S
ZARZĄDU WOJEWÓDZKIEGO
/Edward Pastuszek/
/podpis nieczytelny/
podpis Prezesa Zarządu
Wojewódzkiego ZBoWiD
i pieczętka służbowa

/pieczęć okrągła/
ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW O WOLNOŚĆ
I DEMOKRACJĘ
ZARZĄD WOJEWÓDZKI W KALISZU

Kalisz, dnia 8. listopada 1976 roku
Wzór Nr 1

Za zgodność z oryginałem.

SEKRETARZ

Kolo

JANIAK WOJCIECH

JANIAK ANDRZEJ

JANIAK WOJCIECH ur.dnia w 1919 roku w Pleszewie.
Po zakończeniu II wojny światowej osiedlił się w Nowogardzie.
Pracował jako zarządca okolicznymi gospodarstwami rolnymi,
posiadając ukończoną Wyższą Szkołę Rolniczą w Poznaniu
Biogram żołnierski taki sam jak Jerzego Janiaka.
Zmarł w 2007 roku i spoczywa na cmentarzu w Nowogardzie.

JANIAK ANDRZEJ ur. dnia 19 października 1926 roku w Pleszewie.
Po wojnie, po ukończeniu wyższych studiów w Poznaniu, został
lekarzem weterynarii. Przez wiele lat pracował często zmieniając
miejsca zamieszkania w różnych polskich stadninach Koni.

W latach siedemdziesiątych był wojewódzkim lekarzem wete-
rynarii w Clszynie. Następnie objął stanowisko dyrektora zakładu
preparatów weterynaryjnych "Biowet" w Gorzowie Wielkopolskim.
Od 1992 przeszedł na emeryturę.
Biogram żołnierski taki sam jak Jerzego Janiaka.
Zmarł dnia 10 kwietnia 2004 roku w Gorzowie Wielkopolskim
i został pochowany na tamt. cmentarzu.

LUBRYKA KAZIMIERZ

LUBRYKA KAZIMIERZ ur. dnia 15 lutego 1927 roku w Bukownicy nowo.Cstrzeszów.

Do 1939 roku ukończył 5 klas Szkoły Powszechnej w Bukownicy.
w 1940 roku wraz z całą rodziną został wysiedlony na przymusowe roboty do o PZESKY.

Po zakończeniu wojny uczęszczał do Szkoły Podstawowej w Bukownicy - kończąc 7 klas.

Dnia 13 lipca 1947 roku został nowożony do Ludowego Wojska Polskiego.Na przełomie lat 1947/48 brał udział w walkach z bandami UPA w powiatach jerosławskim i seneckim.

W kwietniu 1948 roku ukończył Pułkową Szkołę Podoficerską w 26 pułku piechoty 9 dywizji piechoty.
Obrał służbę w Wojsku Polskim. W 1951 roku ukończył Szkołę Administracji Wojskowej z mianowaniem do stopnia podporucznika.

Od 1952 roku do 1956 roku pełnił obowiązki Porucznika Szefa Sztabu w Batalionie Kolejowym we Wreszni, i w tym czasie uzyskał tzw. dużą maturę.

W 1957 roku ukończył roczny Kurs Doskonalenia Oficerów w Szkole Wojsk Inżynierskich we Wrocławiu,kończąc szkołę w stopniu kapitana.

W latach 1958 - 1960 pełnił funkcję pomocnika Szefa Sztabu 2 pułku kolejowego w Inowrocławiu.

We wrześniu 1961 roku został mianowany na dowódcę Jednostki Wojskowej 4117 w Ternowskich Górach.

W latach 1963 - 1964 ukończył Wyższy Kurs Doskonalenia Oficerów Akademii Sztabu w Lambertowie.

W 1979 roku był Jzefem Oddziału Drogowego Jednostek Kolejowo - Drogowych w Modlinie - Lwierzka.

W 1981 roku na własną prośbę został przeniesiony do rezerwy w stopniu pułkownika, mianowany przez Ministerstwo Obrony Narodowej 3 kwietnia 1981 roku.

Od 19 63 roku był członkiem Koła Kombatantów Miejsko-Gminnego w Ostrzeszowie, będąc członkiem Zarządu, a latach 1993 do 1997 niastawał funkcję prezesa Koła.

Posiada wiele odznaczeń wojskowych, państwowych i resortowych, do Krzyża Oficerskiego Orderu Odrodzenia Polski włącznie.

Wojenna Komenda Ostrzeszów
ul. 40 Ostrze - Włodkowicza

67/12.01.1993,

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Zaświadczam się, że plk rez. LUBRYKA Kozłmierz s. Władysław ur. 15.02.1927
pełnił służbę wojskową w 26 Pułku Piechoty - 9 Dywizji Piechoty w okresie
od 13.07.1947 do 31.07.1949.

Nadmieniam się, że 26PP brał udział w walkach z bandami w okresie
od 11.06.1945 do 31.03.1948

Zaświadczenie wydaje się celem przedłożenia w Związku Kombatantów RP.

KOMENDANT

127

WOJSKO POLSKIE

26 PULK PIECHOTY

ZASWIADCZENIE

Ukończenia Szkoły Podoficerskiej przy. 26 Pułku Piechoty

Nazwa Sulbryka Kazimierz Władysław
stopień imię i nazwisko imię ojca
urodzony dnia 15 lutego 1927r. w Bukowicy wojew. Poznań

Ukończył Szkołę Podoficerską przy 26 Pułku Piechoty 9 Dywizji Piechoty
w czasie od 15 stycznia 1947 r. do 15 kwietnia 1948 r.
z ogólnym wynikiem bardzo dobrym
uzyskując lokatę 6/97

(Rozkaz Dowódcy 26 Pułku Piechoty 9 Dyw. Piech. Nr. 99/2004.)

Z-ca D-icy Pułku do Spr. Pol. Wych.

Dowódca 26 Pułku Piechoty

Władysław Sulbryka
(WLEZIEN kpt.)

Władysław Skulski
(SKULSKI ppłk.) S

Zgodność odp. z oryginałem Komendant Szkoły Podof.

stwierdzam
Kulca, data 19 kwietnia 1948 r.

(BACZKOWSKI por.)

WICERZĘC. Zarządu Wyświadczeń

Ryszard *Władysław* Władysław
Senok, dnia 20 kwietnia 1948 r.

20

Kierownik Sekcji

Władysław Skulski

5-13125

KASPRZAK ADAM

KASPRZAK ADAM ur. dnia 6 grudnia 1926 roku w Kuźnicy Bobrowskiej. Do 1939 roku ukończył 6 klas Szkoły Powszechnej.

W czasie okupacji niemieckiej został skierowany do pracy przymusowej w majątku ziemskim w Kuźnicy Bobrowskiej.

Po wojnie ukończył 7 klasę Szkoły Podstawowej.

Dnia 21 kwietnia 1947 roku został zmobilizowany do Wojska Polskiego, do 28 pułku piechoty w Przemęlu. Walczył z bandami UPA do dnia 12 kwietnia 1949 roku. Został zdemobilizowany w stopniu kaprała saperów, jako dowódca drużyny.

Po powrocie do cywila pracował wniierw w rodzinnym gospodarstwie rolnym do 1950 roku. Następnie podjął pracę w elektrowni we Wrocławiu, jako maszynista turbinowy, pracując do 1954 r.

Po tym okresie pracował jako sluserz w różnych zakładach w różnych miejscowościach Polski.

Odzaczenia wojskowe :

-
- Odznaka Weterana Walk o Niepodległość,
 - Odznaka Za Zasługi Dla ZKRF i EWF Koła w (strzeszowie).

Wojskowa Komenda Uzupełnień
63-400 Ostrow Wlkp.

Nr 6203
ZB. KWI 977. 197 r

Zaświadczenie

Zaświadczam, że Ob. Kesprzak Adam s. Janacogo
(nazwisko, imię, nazwisko ojca)
urodzony 6.12.1926 r.
(data urodzenia)

- pełnił służbę w Armii Radzieckiej od _____ do _____
- pełnił służbę w Ludowym Wojsku Polskim od _____ do _____
- pełnił służbę w Ludowym Wojsku Polskim od 21.04.1947 do 13.04.1949
w tym w jednostce wojskowej, która prowadziła walki z reakcyjnym podziemiem o utwalenie władzy ludowej od 20.04.1947 r. do 31.03.1948.

Zaświadczenie wydaje się w celu przedłożenia

Agencji "Kaspro"
o oryginalności stwierdzenia
49.V.775

Zarządził: J. Borwid Kalisz

WOJSKOWY KOMENDANT UZUPEŁNIEN
Ostrow Wlkp.

[Signature]

Zaświadczenie Wojskowej Komendy Uzupełnień w Ostrowie Wlkp.
wydane Kesprzakowi Adamowi w 1977 roku.

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW D WOLNOŚCI
I DEMOKRACJI
ZARZĄD WOJEWÓDZKI

Kalisza

ZASWIADCZENIE № 452474

Zarząd Wojewódzkiego Związku Bojowników o Wolność i Demokrację stwierdza że
Obywatel (ka) Adam Kasprzak

syn (córka) Ignacego urodzony (a) 6 grudnia 1926 r.
Kuźnicy Bobrowskiej

zamieszkały (a) w Odrzeszkowie Os.M. Nowotki nr. 50/26

jest członkiem zwyczajnym ZBoWiD, nr legitymacji 3073/12

odpowiada warunkom uprawniającym do członkostwa ZBoWiD
Zaświadczenie jest dokumentem stwierdzającym prawo do korzystania ze świadczeń określonych w Ustawie z dnia 22 października 1978 r. „o dalszym zwiększeniu świadczeń dla kombatanów i więźniów obozów koncentracyjnych”, [Dz. U. Nr 34, poz. 186].

Jednocześnie stwierdza się, że w rozumieniu przepisów art. 3 tej Ustawy do zakresu zatrudnienia wymienionemu (na)j salka się następujące okresy działalności kombatanckiej: „okresy uwieszenia w hitlerowskich obozach koncentracyjnych.

Walka zbrojna o utrwalenie władzy ludowej od 24 kwietnia 1947 r. do 31 marca 1948 r.

okres działalności obywatela (a) - (ca)

SEKRETARZ
ZARZĄD WOJEWÓDZKI
[Podpis]

Łącznie 1 rok
PREZES
Zarządu Wojewódzkiego
[Podpis]
Ludwik Proszkiński
Wojewódzkiego ZBoWiD
i placówki strażniczej

Kalisz dnia 23 sierpnia 1977

* Allegorance szerbić
Lp. 12 235 120 12 12000 0

Zaświadczenie Zarządu Wojewódzkiego Związku Kombatanów w Kaliszu - wydane Kasprzakowi Adamowi w 1977 roku.

2. UKRAIŃSKA POWSTAŃCZA ARMIA

- UPA

W biografach żołnierzy, którzy walczyli w Polskich Siłach Zbrojnych Na Wschodzie, wielu opisało walki z bandami Ukraińskiej Powstańczej Armii /UPA/ na wschodnich terenach Polski.

Oficjalnie II wojna światowa zakończyła się w maju 1945 roku, jednak polskich żołnierzy kierowano jeszcze do walki i likwidacji band UPA, nawet tych, którzy byli powoływani do Wojska Polskiego w 1947 roku i po krótkim intensywnym przeszkoleniu uczestniczyli w walkach z UPA.

Oficjalnie przyjęto 1947 rok , w którym zlikwidowano banderowców, jednak walki trwały aż do końca 1948 roku, C tym w swoich biografach żołnierskich pisali żołnierze Ziemi Ostrzeszowskiej.

Znaczenie UPA zostało zdefiniowane w zapisach encyklopedycznych : "Skrajnie nacjonalistyczna, faszystowska ukraińska organizacja wojskowo-terrorystyczna, utworzona w 1943 roku. Działająca na wschodnich terenach Polski. Dokonywała masowych rzezi ludności polskiej".

UPA wykonała się z Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów /OUN/, które 30 grudnia 1929 roku zostało proklamowane w czasie powstania Związku Socjalistycznych Republik Rad /ZSRP/. Było to faszystowskie Stronnictwo Nacjonalistyczne założone w 1929 roku i działające nieoficjalnie, głównie na zachodnich terenach Ukrainy. Organizowało zamachy i mordy polityczne.

Godło Związku
Radzieckiego

Godło Ukrainy

Podczas II wojny światowej OUN współpracowała z Niemcami. W 1940 roku stronnictwo uległo rozłamowi na "rewolucjonistów" pod dowództwem S. Bandera, organizując mordy ludności polskiej. Od jego nazwiska pochodzi nazwa "banderowcy". Drugim przywódcą OUN był A. Melnyk, który organizował współpracę z niemiecką dywizją SS "Galizien - Wołyżczyne".

O działalności band UPA, podam poniżej dwa przykłady własnoręcznie napisanych wspomnień przez świadków tamtych zdarzeń, nie wymieniając ich nazwisk w osobnej personalii. Te zapisy są przechowywane w archiwaliach muzealnych. Zapis pierwszy :

".....Brałem udział w zwalczaniu band UPA w okolicach Lubaczowa, Jarosław, Przemyśl, Bircza, Sanok, Dynów /"operacja "Wisła"/ likwi-

dacja band UPA i zakończenie wojny domowej.....Banderowcy UPA w latach 1945-1947 prowadzili walkę z ludnością polską na tych terenach bardzo w bestialski sposób mordowali ludność cywilną, dzieci, kobiety, obcinali języki, piersi u kobiet, dzieci

wrzucano do studni,ORMO i Milicję oraz wojsko bili i katowali.Dru-
tem kolczastym związano 4-ch milicjentów,przecignięto drut przez
uszy wszystkich 4-ch i takich znaleźliśmy w lesie,a zabrano ich
z Posterunku MO Babice / co widziałem na własne oczy /, oraz
wiele innych podobnych morderstw.

Zapis drugi :

".....Z dniem 7.I.1947 zostałem ponownie przeniesiony do swojej
jednostki do 8 pułku piechoty na stanowisko dowódcy plutonu
zwiedu w II Beonie stacjonującym w Biłgoraju,z uwagi na rejon
działania band UPA.W miesiącu kwietniu 1947 r. naszą cała 3-cia
Dywizja Piechoty skierowana została do walki z bandami UPA,
które weszły w skład Grupy Operacyjnej "Wisła" - Obszar Senek"S"
z zadaniem i celu zniszczenia band UPA,w nasie przygranicznym
w południowo - wschodniej części kraju / woj.rzeszowskie i lu-
belskie /,czesanie lasów,a zwłaszcza Puszczy Solskiej i pozosta-
łych wsi szukanie ich w specjalnych urządzonych bunkrach,w zebudo-
waniach.Urządzaliśmy tam zasadzki na drogach z lasów i do lasów.
Oto niektóre szczególnie zapamiętane miejscowości, jak : Oleszyce,
Stary i Nowy Dzików,Cieszanów,Luków,Bełzec,Timeszów Lubelski,
Tyszowce,Witków,Dolhobyczów,Mircze,Kryków,Czerniszyn,Taletyn,
Stare Wieś.Tam najechaliśmy na zaminiowaną szosę i urządzoną na
nas zasadzkę.Straciliśmy 4 samochody,byli zabici i ranni.To była
największe strata w naszej Dywizji."..... Walki z bandami UPA
trwały do 31 marca 1948 roku."

3.

WYKAZ ŻOŁNIERZY ZIEMI OSTRZESZOWSKIEJ, KTÓRZY WALCZYLI W I i II ARMII WOJSKA POLSKIEGO W SIŁACH ZBROJNYCH NA WSCHODZIE

Wykaz żołnierzy Ziemi Ostrzeszowskiej, którzy walczyli w I i II Armii Wojska Polskiego w Siłach Zbrojnych Na Wschodzie, sporządziłem w oparciu o :

- wykaz uczestników II wojny światowej, którzy brali udział w walkach z Niemcami w I i II Armii Wojska Polskiego - sporządzony na podstawie listy członków Związku Bojowników o Wolność i Demokrację Koła Miejsko-Gminnego w Ostrzeszowie z 1975 roku.
- Wykaz nazwisk podanych w treści książki autorstwa prof. Stanisława Nawrockiego nt. "Dzieje Ostrzeszowa" wydanej w 1990 r.
- Dwóch Albumów Pamięci archiwowanych przez Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Koła Miejsko-Gminnego w Ostrzeszowie.
- Archiwalia własne autora.

W tym rozdziale nie będę wyszczególniał stopni i rangi wojskowej wyżej wymienionych żołnierzy, a to z tych względów, że w czasie spisania posiadali różne stopnie wojskowe, później nominowane do wyższych, a ostatnio wszystkim nadano stopnie oficerskie.

Poniżej wydrukowane imiona i nazwiska żołnierzy walczących w Polskich Siłach Zbrojnych na Wschodzie, nie ujmują wszystkich osób, bowiem oparłem się na dostępnych mi dzisiaj źródłach oraz materiałach. Czas zatarł już ślady ich obecności w szeregach Wojska Polskiego-które, jak już uprzednio informowałem, czerpałem z materiałów mi obecnie dostępnych. Jeżeli pominąłem bohaterów sprzed 60 lat, to tylko z powodu braku wymaganych informacji, które nie zachowały się do dnia dzisiejszego.

Ze źródeł obecnie mi dostępnych - poniżej wyszczególnię żołnierzy walczących w I i II Armii Wojska Polskiego przy boku Armii Czerwonej. Tych, których nie wyszczególniłem nie z mojej winy - przepraszam.

1. Adamusiek Czesław,	16. Fasule Kazimierz,
2. Adamski Czesław,	17. Fiszer Jan,
3. Becik Ignacy,	18. Fraszczyk Władysław,
4. Borecz Tadeusz,	19. Fabrowski Piotr.
5. Błażewicz Mikołaj,	20. Gloc Boż,
6. Braciszewski Wacław,	21. Gołębek Stanisław,
7. Ciemny Stanisław,	22. Gryczko Jan,
8. Ciepłucha Józef,	23. Grechowicz Władysław,
9. Chwiłkowski Wacław,	24. Grzebieniuk Józef,
10. Czerniewski Stanisław,	25. Hadaś Kazimierz,
11. Czajkowski Antoni,	26. Janiak Andrzej,
12. Dretwiński Stanisław,	27. Janiak Jerzy.
13. Dryjański Marian,	28. Janiak Wojciech,
14. Dziekan Antoni,	29. Jakubczyk Tadeusz,
15. Fabrowski Piotr,	30. Janicki Stanisław,

31. Jaroszewski Antoni,
32. Kałuża Stefan,
33. Karnińska Czesława,
34. Kesprzak Jan, /Kochłowy/
35. Kaźmierczak Antoni,
36. Kloze Ławez,
37. Kołoczek Władysław,
38. Kobiela Kazimierz,
39. Krasowski Bolesław,
40. Kołomyjec Włodzinierz,
41. Konerski Stanisław,
42. Krzywkański Józef,
43. Knapisz Kazimierz,
44. Kuta Marcin,
45. Kuta Marian,
46. Kukuła Tedeusz,
47. Kurke Jan,
48. Krzyżanowski Stefan,
49. Lis Antoni,
50. Linczyński Feliks,
51. Linke Stanisław,
52. Labryka Kazimierz,
53. Łonata Wiktor,
54. Matys Michał,
55. Matysiak Józef,
56. Maruszewicz Stanisław,
57. Michałczyk Edward,
58. Mikołajczyk Edward,
59. Modzelewski Stanisław,
60. Monieta Antoni,
61. Mazur Michał,
62. Monieta Walerian,
63. Morgol Teodor,
64. Murje Wacław,
65. Niemand Józef,
66. Nowak Edward,
67. Olejniczek Józef,
68. Obrosiak Roman,
69. Owczerek Stanisław,
70. Perdej Wincenty,
71. Paseniuk Pawał,
72. Piatkowski Piotr,
73. Felc Ignacy,
74. Filerski Władysław,
75. Fiekielek Józef,
76. Fiżecinski Leon,
77. Fiekutowski Kazimierz,
78. Flewa Stefan,
79. Przybylski Zbigniew,
80. Rosicki Józef,
81. Ruczkowski Józef,
82. Rusak Stanisław,
83. Roszykiewicz Stanisław,
84. Rzekiecki Jan,
85. Sibiński Józef,
86. Skorunke Ludwik,

87. Skrobski Mikołaj,
88. Stadnik Marcin,
89. Suchy Henryk,
90. Stachowiak Dionizy,
91. Sznergała Antoni,
92. Straszwiński Bronisław,
93. Strubicki Wiktor,
94. Szulc Zdzisław,
95. Skonowska,
96. Tomaszewski Marian,
97. Trociński Tadeusz,
98. Warzybok Mikołaj,
99. Włacek Florian,
100. Witkowski Seweryn,
101. Witoński Józef,
102. Wronka Józef,
103. Zając Julian,
104. Potera Kazimierz.

Wyżej podany wykaz wymaga uzupełnienia.

Został sporządzony według informacji z 1975 roku i zapewne dotyczy osób zamieszkałych wówczas w granicach powiatu ostrzeszowskiego.

4.

ZAKOŃCZENIE

Udział żołnierzy wylczących w Polskich Siłach Zbrojnych Na Wschodzie - dotąd fragmentarycznie podawany w różnych publikacjach - wymagał na obszerniejszy zapis historyczny do dziejów Ostrzeszowa i jego okolicy.

Wyszczególnione w źródłach i materiałach tego zeszytu informacje, umożliwiły mi na szerszy w treści opis tematu.

Zdaję sobie sprawę z tego, że w treści mogły zaistnieć błędy lub nieścisłości to tylko dlatego, że takimi dysponowałem materiałami pochodzącymi z różnych publikacji, wywiadów i archiwaliów osób prywatnych, w tym własnych.

Uważam jednak, że koniecznym się stało opisanie bohaterów - którzy walcząc od Wschodu, pierwsi wkroczyli na polską ziemię i pogłębili hitlerowskie Niemcy.

Autor

5.

ŹRÓDŁA I MATERIAŁY

- Stanisław Komornicki "Wojsko Polskie 1939 - 1945"
Warszawa 1984
- Czesław Sojecki "Mała Encyklopedia Powszechna FWN"
Warszawa 1969
- 2 "Księgi Pamięci" - Związek Kombatantów RP i Byłych
Więźniów Politycznych - Koło
Miejско-Gminne Ostrzeszów
- Archowalia : - Związek Kombatantów Koło Ostrzeszów,
 - Władysław Graf,
 - Mieczysław Sąsiadek,
 - Zbigniew Przybylski.
- Wywiady : - Jan Marek Cieplicki
 - Mieczysław Sąsiadek,
 - Bogdan Czyżewski.

101

Z CYKLU: ZESZYTY OSTRZESZOWSKIE

2007